

ROLUL PROFESORULUI în dezvoltarea competențelor de cercetare ale elevilor

prin componentul de studiere a folclorului, literaturii, istoriei locale

GOVORNEAN LILIA, metodist, formator la Institutul postuniversitar de perfecționare a cadrelor didactice din regiunea Cernăuți, Centrul științifico-metodic pentru disciplinele lingvistico-literare și integrare internațională

Ce reprezintă componenta de studiere a folclorului și literaturii locale?

Componenta de studiu local este o abordare pedagogică ce integrează resurse, personalități, monumente, tradiții și documente locale în procesul de predare-învățare.

Patrimoniu cultural

Monumente, muzee, clădiri istorice din localitate

Documente primare

Arhive, hărți vechi, fotografii, cronicile locale

Oralitate / memorie vie

Interviuri cu bătrânii, legende, obiceiuri

Natură și geografie locală

Peisaje, flora, fauna, hidrografia zonei

 Folclorul, literatura și istoria locală face legătura dintre trecut și prezent, dintre global și personal – motivând elevul să devină cercetător activ.

Rolurile cheie ale profesorului în cercetarea locală

01

GHID

Orientează elevul în sursele și metodele de cercetare locală

02

MOTIVATOR

Trezește curiozitatea față de istoria și cultura propriei regiuni

03

FACILITATOR

Organizează interacțiunea cu comunitatea, experții, martorii oculari

04

EVALUATOR FORMATIV

Urmărește progresul cercetării, oferă feedback constructiv

05

MODEL

Demonstrează prin exemplu propriu spiritul de curiozitate și cercetare

Competențe de cercetare dezvoltate la elevi

Analiza surselor primare

Lucrul cu documente, fotografii, hărți, arhive

Redactarea textuală

Elaborarea de eseuri, referate, rapoarte, prezentări

Sistematizarea datelor

Clasificare, comparare, construire de tabele și grafice

Cercetarea digitală

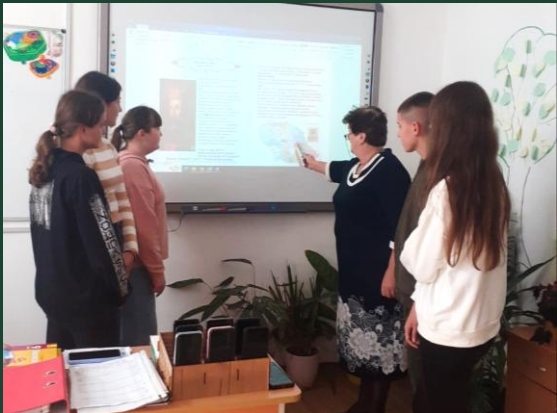
Baze de date online, hărți digitale, arhive virtuale

Intervievarea

Tehnici de comunicare, ascultare activă, înregistrare

Prezentarea publică

Suținerea proiectelor în fața clasei sau comunității

Strategii și metode practice

1

Proiectul de cercetare locală

Elevi investighează o temă din istoria localității — de la ipoteză la prezentarea finală

2

Excursiile tematice

Vizite la muzee, monumente, situri istorice cu sarcini de cercetare pre/post-vizită

3

Istoria orală

Interviuri cu bunicii, veterani, meșteșugari — culegerea memoriei vii a comunității

4

Analiza fotografiei istorice

Compararea fotografiilor vechi cu realitatea actuală; identificarea schimbărilor

5

Harta locală interactivă

Crearea de hărți tematice cu locuri semnificative: onomastică, monumente, personalități

6

Mini-conferința elevilor

Prezentarea publică a rezultatelor cercetării în fața clasei, școlii sau comunității

Etapele organizării activității de cercetare locală

I

PREGĂTIRE

- Alegerea temei de cercetare
- Stabilirea obiectivelor
- Repartizarea sarcinilor în echipă

II

COLECTAREA

- Surse primare: arhive, fotografii
- Interviuri cu comunitatea
- Documente de la muzeu local

III

ANALIZA

- Sistematizarea datelor
- Compararea surselor
- Identificarea cauzalității

IV

CREAREA

- Redactarea lucrării/raportului
- Realizarea hărților sau prezentărilor
- Produse media: video, podcast

V

PREZENTAREA

- Mini-conferință sau expoziție
- Evaluare reciprocă
- Conexiune cu comunitatea locală

Profesorul intervine la fiecare etapă ca ghid, nu ca sursă unică de informație – cultivând autonomia cercetătorului tânăr.

Evaluarea competențelor de cercetare

EVALUARE FORMATIVĂ

- ✓ Jurnalul cercetătorului (self-reflection)
- ✓ Fișe de observare a procesului
- ✓ Feedback peer-to-peer în echipă
- ✓ Portofoliul de surse colectate
- ✓ Întrebări-sondă: «Ce ai descoperit?»
- ✓ Prezentări intermediare ale progresului

EVALUARE SUMATIVĂ

Lucrarea de cercetare

structura, sursele, concluzia

Prezentarea publică

claritate, argumente, vizualuri

Produsul final

hartă, film, album, expoziție

Rubrica de evaluare

criterii clare, transparente

Autoevaluarea

compararea cu obiectivele inițiale

Produse ale cercetării

Ce pot crea elevii după o cercetare de teren?

Monografie locală

Istoria satului/orașului scrisă de elevi

Hartă tematică

Monumente, personalități, locuri sacre

Film documentar

Mini-documentar despre o temă locală

Expoziție foto

Fotografii vechi vs. actuale, cu explicații

Podcast / audioghid

Tururi audio despre locurile istorice

Ziar/revistă școlară

Publicație periodică cu teme kraieznavce

Site web / blog

Platformă digitală despre istoria locală

Muzeu al clasei

Colecție de artefacte locale cu exponate

Provocări și soluții pedagogice

⚠ Lipsa accesului la arhive locale

✓ Digitalizare, arhive online, contactarea bibliotecilor

⚠ Elevii nu știu cum să realizeze interviuri

✓ Simulare prealabilă, fișe-ghid cu întrebări tipice

⚠ Surse insuficiente sau contradictorii

✓ Discuție critică: multiple perspective, comparare

⚠ Lipsa timpului în orarul școlar

✓ Activități extracurriculare, proiecte interdisciplinare

⚠ Demotivarea față de istoria «locală»

✓ Conexiunea cu identitatea personală, provocări gamificate

Impactul asupra elevilor

Gândire critică

Elevii pun întrebări, compară surse, identifică cauzalitate și consecință

Identitate și apartenență

Conexiune afectivă cu locul natal, valorile și tradițiile comunității

Spirit de cercetare

Curiozitate, ipoteze, metodă — gândire de tip științific încă din școală

Competențe sociale

Lucrul în echipă, comunicare, respectul pentru diversitate de opinii

Cetățenie activă

Implicare în viața comunității; respect pentru patrimoniu și natură

Exemple de bune practici

Istoria străzii mele

Elevii documentează istoria câte unei străzi: origine, personalitățile ce au locuit, modificările în timp. Produsul: hartă comentată + mini-monografie.

Bătrânul povestește

Proiect de istorie orală: fiecare elev interviuează un vârstnic din familie sau comunitate. Rezultat: arhivă audio/video + culegere de povești.

Locuri de memorie

Elevii cercetează monumentele locale: fotografie istorică vs. actuală, inscripții, biografii. Creează un ghid digital al locurilor de memorie.

Profesorul - arhitectul cercetătorului de mâine

- 1 Componenta cercetării transformă informația în experiență trăită
- 2 Cercetarea locală dezvoltă simultan competențe cognitive și socio-emoționale
- 3 Profesorul ghidează, motivează și modelează – nu transmite doar cunoștințe
- 4 Produsele autentice ale elevilor valorifică patrimoniul comunității
- 5 Istoria locală creează punți între generații și cultivă identitatea

*Fiecare comunitate
are o poveste.
Misiunea profesorului
este să ajute elevii
să o descopere.*